

אחר מנחה הלך לביתו. הרים את הצווארון של המעיל, השעה הייתה 11 דקות לפני הדלקת הנרות, והרבי עוד צריך להדליק נר חנוכה. המכוננית דהרה במהירות. בשעה 5 חזר. ד"ר זליגסון דיבר עם הרבי אודות חולה כרבע שעה ולא יכלנו לשמוע. בחמש וחצי ירד הרבי למעריב.

שבת קודש פרשת מקץ, אדר"ח טבת תשכ"ה

הרבי הסתכל בתחילת התפילה במשניות ואח"כ אמר תהילים. התפלל והסתכל אח"כ בחומש.

למפטיר אמר הרבי "רני ושמחי בת ציון" וסיים "תשואות חן חן לה". אח"כ אמר את הפסוק הראשון של "כה אמר ה' השמים כיסאי" והפסוק האחרון "ויצאו וראו וכו'" והפסוק "יהיה" לאחר הפסוק "ויצאו וראו". אח"כ אמר את הפסוק הראשון "ויאמר לו יהונתן" וכו', והפסוק האחרון "ויאמר יהונתן לדוד".

בהתוועדות אמר מאמר ד"ה "כי עמך מקור חיים". ההתוועדות הסתיימה בשעה 4 והרבי מיהר ועלה לחדרו. יצא למנחה. אחר מנחה עודד בידו שישירו ויצא לביתו. כן ברחוב היה ממהר וסימן בידו לשיר. למעריב הרבי לא ניגש לעמוד כי ראש חודש. ב"הנרות הללו" הרבי עזר לניגון כמ"פ. אחר כך הלך לביתו.

יום ראשון, בדר"ח טבת תשכ"ה

כידוע למנחה אומר הרבי "רבי חנניא" וכו' לפני מנחה וקדיש. הרבי הודיע היום שגם התמימים ישתתפו במגבית י"ט כסלו שנערכה בהתוועדות. הרבי הוציא היום מעין "הדרן" על מסכת תענית.

יום שני, ב' טבת תשכ"ה

מנחה התפלל בקול נמוך. הרבי אמר פעמיים לחדקוב שלא יכבו את נרות חנוכה שהדליקו לפני מנחה, ולא כיבו אותם. למעריב עוד דלקו כמה נרות, וכשנכנס למעריב הביט במשך זמן על הנרות וכן כשיצא. כשהרבי הלך לביתו כשיצא מחדרו שמע ששרים (התוועדו בחדר הסמוך) נעצר הרבי לרבע, והתחיל ללכת לאט לכיוון המכוננית.

יום שלישי, ג' טבת תשכ"ה

הכל היה כרגיל. בשעה 11:45 יצא הרבי מחדרו עם מכתב בידו ונכנס למשרד ה"מרכז". הרב קרינסקי היה שם לבדו מתקתק והוא היה מבוהל, כי זמן ממושך שהרבי לא נכנס ל"מרכז", (שלא כבשנים עברו שהרבי היה נכנס לבד למשרד של ה"מרכז", מניח דואר ולוקח דואר לבד. עד שנת תשכ"ב-תשכ"ג לערך היה הרבי נכנס גם בלי מגבעת). הרבי מסר לקרינסקי את המכתב ויצא כעבור שניה, ונכנס שוב בחזרה לחצי דקה, ויצא לביתו עם הרבנית שנהגה ברכב.

יום חמישי, ה' טבת תשכ"ה

אתמול היה הכל כרגיל. היום בשחרית הייתה תפילה מהירה קצת. למנחה בכה הרבי מ"שמע קולנו" עד סיום השמונה-עשרה ללא הפסק. בשעה 9:10 לערך יצא מחדר הרבי הרב שמואל לוויטין (נכנסו לרבי כל חברי הנהלת הישיבה והרב לוויטין נשאר לבדו בסוף). הוא רצה לרומם את מצב רוחו של הרבי, ואמר לרבי שהתמימים עושים "ופרצת" ומלמדים לאחרים חסידות וכו'. הרבי התבטא באיזה מילה והמשיך "זה מכבר משנת תשט"ו שנפתחו השערים למשיח. תלוי רק שיפיצו השיחות ואפשרי להפיץ בכל המקומות, בכל הבתי-כנסיות שפעם היו מנגדים לזה, וכן בישיבות גם אפשרי להפיץ שיחות" (והזכיר כמה שמות שפעם התנגדו לזה והיום מאפשרים זאת, וכן הזכיר כמה בע"ב שהולכים להפיץ). אח"כ אמר שלו הבעלי-בתיים ששומעים את השיחות בהתוועדויות היו מפרסמים את השיחות, משיח כבר היה בא. צריך ללמוד חסידות ולהפיץ חסידות ועי"ז יבא משיח. אע"פ שעניין "ופרצת" התחיל רק בשנת תשי"ח אבל שערי משיח נפתחו עוד בתשט"ו, ומי שיפיץ את השיחות יהיה לו טוב בגשמיות וברוחניות". זה לערך היה לשון הרבי. מאריכות הלשון זה הקיצור. הרבי דיבר עם הרב לוויטין בחמימות ומיד נעשה מכך רעש ומהומה גדולה בין התמימים והרבה תמימים החליטו ללכת לבתיכ"ב בין מנחה למעריב.

שבת קודש פרשת ויגש, ז' טבת תשכ"ה

אתמול הכל כרגיל. היום בשחרית כרגיל. בהתוועדות אחר המאמר ד"ה "ויגש אליו יהודה" ניגשו לתת משקה. לשלמה גלעדי שחוזר לאה"ק אמר הרבי שייתוועד בלוד ובכפ"ח ובירושלים. התמימים ניגשים ורועדים מאוד. הת' שמעון לזרוב שנהיה חתן ניגש לתת משקה וחזר בלי לקחת משקה. הרבי עשה בידו שיקראו לו והוא חזר ולקח. הרבי עשה בידו תנועה כאומר "מי יודע מה הוא כל כך מבולבל". זה היה יפה, הרבי חייר. אח"כ ניגש ר' הרשל שיפרין וניגש אחריו והרבי חייר שוב. אח"כ ניגש ר' חיים טאשקענטער (הורביץ) ושכח לומר לחיים. הרבי צחק גם ממנו. היה שמח אתם. בכלל ההתוועדות היה מאוד אופגילייגט גם אצל הרבי. גמרו את ההתוועדות לפני שעה 4. לקידוש לבנה לא חיפש היום את הלבנה אלא נעמד מיד במקום טוב. ב"תיפול עליהם" מעביר ידיו על שפתיו ג"פ. בסוף מנענע את כנפות הטלית, קודם ימין ואח"כ שמאל. ימין בצד ימין ושמאל בצד שמאל. אח"כ אמר לאלו שעמדו מסיביב "א גוט זואך, א גוט חודש".

יום ראשון, ח' טבת תשכ"ה

היום עבר הכל כרגיל, היה ליל "יחידות".

יום שני, ט' טבת תשכ"ה

היום עבר הכל כרגיל. בשעה אחת עשרה וחצי יצא הרבי מחדרו, לאט ניגש לחזר ה"מרכז", נעמד ודיבר עם הרב קרינסקי ומסר לו שישלח מברק. הרבי הסתובב והביט לתוך הזאל זמן קצר והמשיך ללכת לאט מאוד, ורגל ליד רגל בזיגזג משונה פתח את הדלת לאט. יצא וניגש לרכב פתח את הדלת, סגר אחריו וחכה שקרינסקי יבוא.

יום שלישי, עשרה בטבת תשכ"ה

לסליחות התחיל הרבי "כי עם ה' החסד" ולא אמר "סלח לנו - קל ארך". אח"כ אמר "כרחם אב" בקול די גבוה, אח"כ אמר אלוקינו בשקט. אח"כ "קל מלך" עד "ונחלתנו" והכה ב' פעמים. "אלוקים באו" בקול גדול. אח"כ "כרחם אב" בקול. "אלוקינו" עד "מלא רחמים", "קל מלך" עד הסוף (ז"א עד "לכל קוראך") והכה ב"פ ב"חטאנו ופשענו".

אח"כ התחיל לומר "אבותיי כי בטחו" והתחיל לבכות קצת. בקטע השלישי בכה עוד יותר וקשה היה לו להמשיך. ובמילה "שם" אמר שם בקמץ. בקטע הרביעי במילה "ודבר" אמר "ודבר" והיה בוכה מאוד, והפסיק מלומר זמן מה כי לא יכל להמשיך, והיה אומר הכל בניגון יפה, לפעמים היה מתפרץ בבכי חזק ובאמצע נשען בראשו על ידו, והיה מסובב אצבעותיו להתאפק מבכי (זה היה מאוד משונה).

בקטע "מיושבי שער" - במילה "וסער" אמר "וסער", ובין פרק לפרק המשיך לבכות בקול. אח"כ בקטע "חזק כל קמי" במילה "נותן לחמי ומימי" אמר "ומימי" ובקטעים הללו בכה הרבי מאוד.

בקטע "פצעי" אמר "פצעי" והיה בוכה עד לסוף "קל מלך". "זכור רחמיך" בקול. "שמע קולנו" אמר בקול יפה. בכה בקטעים השניים, ז"א "אל תשליכנו מלפניך", "אל תשליכנו לעת זקנה". כל הקהל היה מוכה הלם מרוב בכיותיו של הרבי ללא הרף, שזה מעולם לא שמעו אותו כך ללא הפוגות ועם כאב ונחלי דמעות. היה זה לשיחת אני"ש במשך זמן רב.

"אשמנו" לא אמר, אלא התחיל "הרשענו ופשענו". אח"כ מ"משיח צדקך" היה בוכה כל זמן שאמר אח"כ "קל רחום שמך". היה אומר במילים "אמיתך, בריתך" לא כמו שמנוקד "אמיתך" אלא היה אומר "אמיתך, שמך" וכו' (עיין ב'הושענות' ליום א') בניקוד קמץ. אח"כ "עננו" היה אומר בקול ומושך בניגון יפה. "מי שענה" בקול, וכשהגיע ל"רחמנא דעני" פרץ בשיר גבוה והיה מכה באגרופו על העמוד ונענע בראשו שישירו חזק ויותר חזק זמן ממושך. "אבינו מלכנו" כרגיל.

יום חמישי, י"ב טבת תשכ"ה

הרבי בא ל-770 ב-30:9. על הפתח עמד הרש"ג וכשהרבי עבר, זז לצד ונענע בראשו לאמירת "בוקר טוב" הרבי השיב לו חזרה בניד ראש, ונכנס לחדרו. הלילה הוא ליל "יחידות".

יום שישי, י"ג טבת תשכ"ה

היום עבר כרגיל.

שבת קודש פרשת ויחי, י"ד טבת תשכ"ה

היום נכנס הרבי לשחרית בלי החומש בידו. ניגש אליו ריל"ג וא"ל או ביקש שיתן את המפתח, הרבי נתן לו מפתח, ולהלך להביא את החומש. היה היום התוועדות.

יום ראשון, ט"ו טבת תשכ"ה

הרבי נסע לאוהל, וקודם לכן למקווה.

יום שני, ט"ז טבת תשכ"ה

היום לפני הודו אמר הרבי קדיש שלם עם "תתקבל" במקום "קדיש דרבנן". ב"עושה שלום" הפנה הרבי ראשו לימינו (כבקדיש).
העיר על כך הרב חדקוב "נו... השעה כבר עשר ובוודאי כל העולם כבר התפלל, ולכן הרבי מבקש "תתקבל צלותהון דכל בית ישראל"...

יום שלישי, י"ז טבת תשכ"ה

בחזרת הש"ץ אמר הרבי בברכת רפאנו "העלה ארוכה", הכ"ף בדגש.
במנחה אחר שמונה-עשרה לפני חזרת הש"ץ הביט הרבי על בדל סיגריה שהיה מונח על הרצפה, וכשניגש חזרה התכופף והרים זאת (זה היה מונח ליד ארון הקודש). ושם על השולחן ליד הדלת. ונעמד לשמונה-עשרה.

בחזרת הש"ץ הרגישו כי הרבי מאוד שבור ומתאפק מלבכות, וכן בקדיש שלאחר תחנון.
הרבי נסע לביתו עם הרבנית בשעה 11 כאתמול.

שבת קודש פרשת שמות, כ"א טבת תשכ"ה

שלשום (יום חמישי) הכניס הרבי משהו ל"מרכז" לפני נוסעו לביתו. אתמול היה הכל כרגיל.
היום תפילה כרגיל.

בשיחה השלישית הרבי סיפר סיפור מהרבנית שיינא, ביתו השלישית של אדמו"ר הקודם שהשבת הוא יום הולדתה, שפעם ישבה בשבת עם זקנה הרבי הרש"ב ואדמו"ר הרש"ב אמר לה שבשבת כל דבר צריך להיעשות לכבוד שבת, ואפילו השינה. הרבי הסביר מה נוגע לנו סיפור זה.
אח"כ התחיל לבאר את הפסוק "ויאנחו בני ישראל מן העבודה, ותעל שוועתם וידע אלוקים" ובדברו התחיל לבכות מאוד ואמר "וואס ... וויל ער מ'זאל מקיים זיין מצוות, זאל ארויסנעמען פון גלות". הרבי אמר שאדמו"ר הר"י צ' התבטא שלמעלה כביכול יש תענוג מהגלות, כי ע"ז מגיעים למעלה יותר גבוהה, ובערך כך היה לשון הרבי "זאל ער מוותר זיין אויפ'ן תענוג און ארויסנעמען פון גלות". הרבי בכה מאוד והניח ידיו על פניו והסיט מעט את המגבעת והניח אותה חזרה. זה היה מצב איום, כולם בכו ממש, וגמר את השיחה בברכה.

אח"כ התחילו לחלק משקה של הבע"ב והרבי לקח בקבוק ואמר שיחלקוהו לאורחים (היו כשלושים סטודנטים מ"פגישה" של צא"ח) ולא הספיק המשקה וערבבו מבקבוקים אחרים ואז הרבי כבר היה אופגילייגט, וצווה להם לשיר והתחילו לנגן "הושיעה את עמך". הרבי נהנה וסימן בידו שישירו יותר חזק. לר' זלמן פוזנער (שהיה מהמרצים ב"פגישה") עשה הרבי בראשו וצחק אליו. בשעה 4:15 גמרו מנחה.

יום ראשון, כ"ב טבת תשכ"ה

כשהרבי הגיע ל-770 פתח לו את הדלת בע"ב ואחז את הדלת כשהוא מחזיק בטו"ת בידו.
הרבי אמר שהוא צריך להיכנס קודם, כי הוא מחזיק טו"ת.

כהכנה ל"יחידות" התוועדנו כל הלילה הקודם עם ר' שלום מרוזוב בחדר שינה שברח' טרוי.
היום הוא ליל "יחידות". נכנס היום הת' רבינוביץ, הת' חיים יהודה. הוא סיפר שהרבי א"ל ללמוד שו"ע הלכות הצריכות כמו הל' שבת וברכת הנהיין. הרבי אמר לו "א יישר כוח" בעד שלקח מסכת לע"נ הרבנית נ"ע. אח"כ נכנס הת' נתן אשכנזי.

אח"כ הייתי צריך להיכנס "ליחידות" (אחרי אשכנזי). המתיחות גוברת, הייתי מאוד מרוגש, ורעדתי מרוב פחד. כך היה אצל כולנו כשנכנסנו. המעיים נהפכו לנו. אשכנזי פוסע אחורנית ויוצא...

תפסתי את הדלת ודפקתי מעט ופתחתי את הדלת... הרבי מביט עלי... אני סוגר את הדלת, ונכנס פנימה עד לפני השולחן. הרבי מושיט את ידו ומסרתי לו את הפתק. הלב פועם בחוזקה, ורעדתי כולי מרוגש. הרבי קורא את הפתק ומתחיל לקפל אחורה את הדפים ומוציא אנחה. נבהלתי למשמע אוזני. לא ידעתי למה נאנח הלא "היום הכל היה בסדר". הרבי ממשיך לקרוא, יושב בשיפוע קצת לשולחן, מהשולחן יצא מדף שעליו השעין הרבי ידו האחת, וידו השניה הייתה על השולחן.

הרבי מתחיל לקרוא דף אחר, ואני איני יודע אנא אני בא. הרבי מדפדף עוד פעם, הלך ושוב. הסתובב קצת עם גופו אלי ועיניו מופנות לתוך הפתק.

הרבי החל לומר "בנוגע כוח הראיה זאלסטו פרעגען א דאקטאר, ווייל יעדער זאך דארף זיין ע"פ טבע" (איני זוכר המשך הלשון). "וועגן שו"ע", (שכחתי לכתוב איזה חלק בשו"ע) "וואס פאר א חלק אין שו"ע לערנסטו? וויס איך ניט, נאר אויב חלק א' איז מה טוב, און אנדערע חלק זאלסטו מוסיף זיין אין די שיעורים".

כתבתי גם בנוגע ל"זכרון" וע"ז אמר הרבי "בנוגע הזיכרון זאלסטו זעהן חזר'ן משניות בע"פ, זאל זיין חקוק אין מוח, וכן מאמרים קליינע אדער גרייסע האבן אין קאפ. הצלחה בלימוד הנגלה ודא"ח קיום המצוות בהידור, די טאטע מאמע זאלן האבן פון דיר א אידישע חסיד'ישע נחת". יותר איני זוכר מה שהרבי אמר, המשיך לדפדף ונתן עלי מבט חד והבנתי שזהו זה. התחלתי לצאת, הרבי התכופף לשולחן וכנראה הכניס את הפתק בין הניירות או כתב משהו. איני זוכר. פתחתי את הדלת ויצאתי. שהיתי בחדרו הק' כארבע דקות.

היו עוד בחורים הלילה שהרבי אמר להם לחזור משניות בע"פ וכן מאמרים. אחד שאל סדר בעניין התפילה, והרבי ענה לו שיתפלל מתוך הסידור, יותר הרבי לא אמר לו בעניין זה. לאחר אמר שיחזור עניינים בנגלה ודא"ח בע"פ כשהולך ברחוב. כן אמר לאחד, שטוב יותר ללמוד עם חבר אחד נגלה כל היום, מאשר להחליף בבוקר אחד ובצהרים אחר. יצאתי מיחידות משום מה שבור ומדוכא. ישבתי עם עצמי דומם בפינה ובוכה זמן רב. שחזרתי את כל היחידות ומצב רוחי שאף לאפס. כך זה נמשך כל השבוע. בהתוועדות ש"ק באמצע הביט עלי הרבי בזוג עיניים והחזיר אותי למצבי.

יום שני, כ"ג טבת תשכ"ה

היה הכל כרגיל היום

יום שלישי, כ"ד טבת תשכ"ה

היום אחר מנחה עצר את הרבי בחור אחד חולני, שהרבי היה מקרב אותו. הרבי אמר לו שיעבוד מעט ולא יחשוב על עצמו ויהיה בריא, ושיתחתן וישלח לו הזמנה. נראה שהרבי מאוד מקרבו (כמו אב לבנו). הם דיברו כרבע שעה. הרבי אמר לו בין הדברים שילמד גמרא עם מישהו, ויראה שהוא בריא ויכול ללמוד. הוא מאוד נהנה כשיצא מהרבי. הרבי דיבר עמו גם מעט באנגלית.

יום רביעי, כ"ה טבת תשכ"ה

היה כרגיל הכל.

יום חמישי, כ"ו טבת תשכ"ה

הלילה כשהרבי יצא מחדרו לביתו (אחר יחידות, מאוחר בלילה) ראה את אחי נתן נרדם על ספסל בצד. המשיך וראה אותי מסתתר מאחורי הקיר, והתכופף לראות מי זה.

שבת קודש פרשת וארא, כ"ח טבת מברכים חודש שבט תשכ"ה

התפילה כרגיל אתמול, וגם היום תהלים כרגיל ותפילה כרגיל. ההתוועדות החלה ב-30:1. אחר המאמר נתנו לרבי משקה. הרבי אמר לר' יונה שיכריז שיהיה מלווה-מלכה בשביל חדרי "תורה אור". ר' יונה הכריז, והרבי אמר לו "ווי, ווען, וואס" (כלומר שיכריז כל דבר בפרטיות). הוא קם עוה"פ והכריז כמה מילים. הרבי אמר לו עוה"פ "מ'דארף מפרט זיין בנך, יחידך, יצחק" ור' יונה קם עוה"פ והכריז. הרבי צחק כל הזמן. בסוף הרבי ביקש שמישהו יכריז טוב, ואחד הכריז כל הפרטים. (אגב, לפני שבת הרבי נתן מאה דולר עבור המלווה-מלכה).

אח"כ נתן הרבי לר' יונה משקה שיחלק, ור' יונה נתן לרבי משקה פרטי לכבוד המלווה-מלכה. והרבי אמר לו "איך גיב אייך מיינע, וואס גיט איר מיר אנדערע?" ועשה בידו. לבסוף נתן לו קצת חלק השאר (ז"א שר' יונה יחלק).

לפני שהרבי הלך לביתו אחר מנחה, ראה שיש שלג בחוץ, הרים הצווארון והתחיל ללכת לביתו לאט. וב"ה הכל עבר כשורה.

יום ראשון, כ"ט טבת תשכ"ה

הרבי נסע למקווה ואח"כ לאוהל. למעריב לא עבר לפני העמוד. ל"אהבת ישראל" במעריב חכה עד שהחזן יאמר "אוהב עמו ישראל" כדי לומר עמו יחד (כמנהג הפולנים, ובין כה-וכה החזן אמר בשקט את המילים "אוהב עמו ישראל"). לפני שמונה-עשרה נתן הרבי מבט חד מתחת השולחן, היה שם לכלוך קטן.

יום שני, ראש חודש שבט תשכ"ה

הרבי התנהג כמנהגי ר"ח שעבר. למנחה בחזרת הש"ץ התיישב והביט על אורח שעמד בצד במבט משונה. וכל זמן חזרת הש"ץ אמר משניות מתוך הסיודור.

יום רביעי, ג' שבט תשכ"ה

היום במנחה עצר הרבי את עצמו מבכי כמה פעמים.

יום חמישי, ד' שבט תשכ"ה

בבוקר כשהרבי הגיע מביתו ב-30:9 עמדה בפתח אשה שבעלה חולה מאוד. בתחילה לא נתנו לה לגשת, וכשהרבי פתח את חדרו היא נכנסה פנימה ובכתה זמן ממושך. היא בקשה ברכה, והרבי אמר לה בקול גבוה "איר האט ביטחון" ועוד כמה מילים והיא ענתה שכן. וביקשה עוד, והרבי חזר על מילים אלו כמה פעמים. התחיל לומר איזה פסוק שלא יכולתי לשמוע מחמת הרעש שהיה שם. אח"כ הרבי אמר לה "זיי געזונט" והלכה. אחר מנחה היה ליד דלתו ילד שהיום הוא התספורת שלו והרבי עשה לו שלום.